

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija 10-2011
11. februar 2011

Zaključki voditeljev EU na vrhu EU o inovacijah in pregled inovativnosti v državah članicah v letu 2010

Naložbe v izobraževanje, raziskave, tehnologijo in inovacije so glavno gonilo rasti, inovativne zamisli, ki jih je mogoče pretvoriti v nove tržne proizvode in storitve, pa pripomorejo k rasti in ustvarjanju kakovostnih delovnih mest, so voditelji članic EU po vrhu o energiji in inovacijah zapisali v sklepe o inovacijah. Evropsko komisijo so pozvali, naj čim prej oblikuje enoten kazalnik, ki bi omogočil boljše spremljanje napredka pri inovacijah. Evropska komisija pa je objavila letošnji pregled inovativnosti držav članic v letu 2010. Slovenija je v drugi najboljši skupini od štirih.

Da bi družbeno koristnim inovacijam zagotovili hitrejši vstop na trg, je treba usklajeno izkoristiti strokovno znanje in vire v Evropi ter pospeševati sinergije med EU in državami članicami. Treba bi bilo razviti skupno načrtovanje. Pomemben korak do tega je pilotno partnerstvo za inovacije za dejavno in zdravo staranje.

Evropa potrebuje enoten raziskovalni prostor, da bi pritegnila nadarjene posameznike in naložbe, so izpostavili voditelji. Zaradi tega je treba do leta 2014 dokončno oblikovati evropski raziskovalni prostor (ERA), da bi vzpostavili enotni trg znanja, raziskav in naložb. Zlasti bi si bilo treba prizadevati, da bi izboljšali mobilnost in poklicne možnosti raziskovalcev ter mobilnost diplomantov in da bi povečali privlačnost Evrope za tuje raziskovalce. Poleg tega je potrebna boljša obveščenost o javno financiranih raziskavah in razvoju, ob upoštevanju pravic intelektualne lastnine, kar bi lahko dosegli zlasti z oblikovanjem razvida o raziskavah in razvoju, ki jih financira EU, ta razvid pa bi bil povezan s podobnimi razvidi raziskovalnih in razvojnih programov, ki se financirajo na ravni držav.

Voditelji so prepričani, da bi bilo treba spodbujati zasebne naložbe v inovativne proizvode in storitve, zlasti z izboljšanjem okvirnih pogojev. Evropski komisiji so zato naložili, naj pripravi predloge za pospešitev, poenostavitve in posodobitve standardizacijskih postopkov, zlasti da bi pod določenimi pogoji omogočili prenos panožno razvitih standardov v evropske standarde. Komisija naj objavi smernice za uporabo direktiv o javnih naročilih. Javna naročila bi bilo treba nasploh bolje prilagoditi tako, da bi prek njih države članice ustvarile večje povpraševanje po inovativnih proizvodih in storitvah. Evropska komisija je dobila tudi nalogo, naj preuči možnosti za vzpostavitev instrumenta za valorizacijo pravic intelektualne lastnine na evropski ravni, zlasti da bi malim in srednjim podjetjem olajšali dostop do trga znanja. Svetu mora o tem poročati do konca leta 2011.

Za odpravo pravnih in upravnih ovir za čezmejno uporabo tveganega kapitala, mora Komisija do konca leta 2011 predložiti predlog za uvedbo sheme tveganega kapitala na ravni EU, predlog za krepitev Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja. Komisija mora preučiti tudi izvedljivost programa za inovacije in razvoj za mala podjetja.

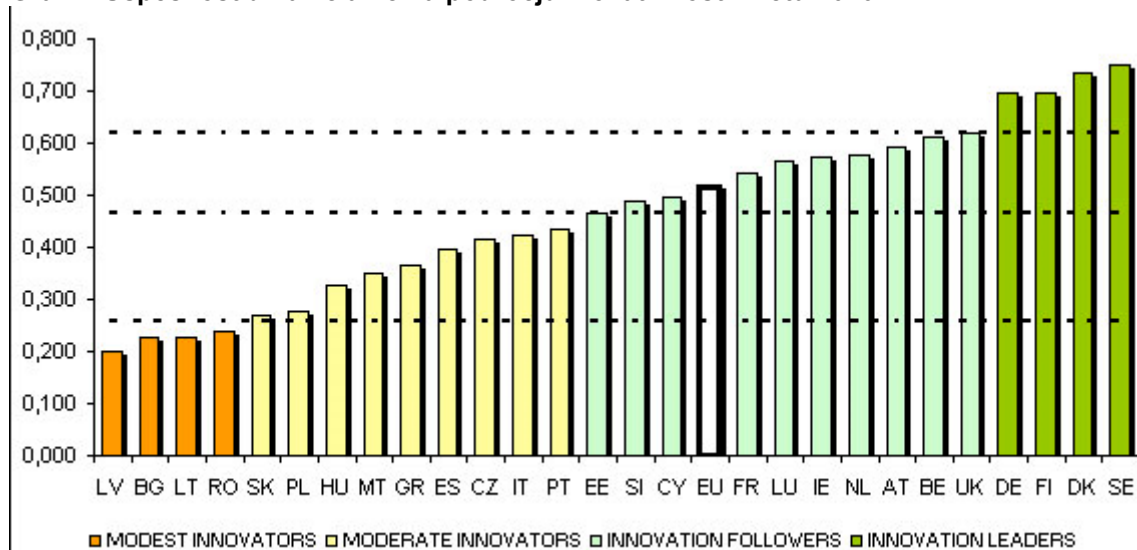
Voditelji komisiji prav tako nalagajo, naj do konca leta pripravi predloge, s katerimi bi zagotovili, da finančni instrumenti za raziskave in inovacije v celoti delujejo znotraj skupnega strateškega okvira. Treba bi bilo preučiti razvoj finančnih mehanizmov, primernih za financiranje velikih evropskih projektov, ki so pomembni za spodbujanje raziskav in inovacij. Voditelji izpostavljajo, da je bolj kot kadar koli pomembno izboljšati učinkovitost javne porabe na ravni držav in EU. Do konca leta je treba zato sprejeti poenostavljeno finančno ureditev, da bi zagotovili učinkovite mehanizme za uresničevanje politik EU.

Letni pregled inovativnosti v letu 2010

Slovenija je bila na področju inovativnosti tudi v letu 2010 pod povprečjem v EU. Ostala je v drugi najboljši skupini, kjer je v družbi Velike Britanije, Belgije, Avstrije, Irske, Luksemburga, Francije, Cipra in Estonije, v poročilu o uspešnosti držav članic na področju inovativnosti ugotavlja Evropska komisija. To uspešnost so na komisiji ugotavljali na podlagi 25 kazalnikov, ki so jih uvrstili v tri skupine. Ti kazalniki so nekoliko drugačni, kot so bili do zdaj, prilagodili so jih pobudi za oblikovanje unije za inovacije na podlagi nove razvojne strategije Evropa 2020.

V prvi skupini kazalnikov so osnovni pogoji, ki omogočajo inovacije (človeški viri, financiranje in podpora inovativnosti, raziskovalni sistemi). V drugi skupini so kazalniki za ugotavljanje uspešnosti podjetij na področju inovacij (koliko investirajo na področju inovacij, kako skrbijo za zaščito intelektualne lastnine in podobno). V tretji skupini pa so še kazalniki, ki kažejo, kako podjetja inovacije unovčijo na trgu in kako vplivajo na gospodarstvo države.

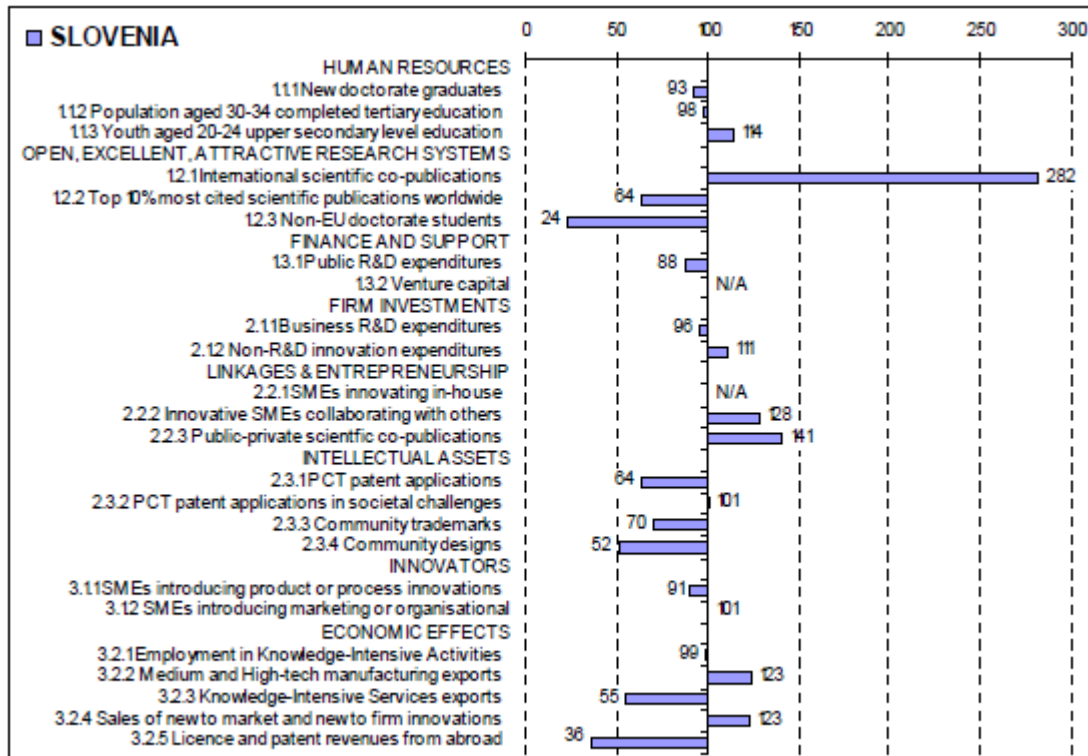
Graf 1: Uspešnost držav članic na področju inovativnosti v letu 2010

Vir: Evropska komisija

Slovenija je na področju človeških virov med najbolj uspešnimi. Med vodilnimi je tudi na področju izvoza srednje in visoko tehnoloških izdelkov in pri prodaji inovacij. Njena šibkost pa so po ugotovitvah evropske komisije investicije podjetij v inovacije in zaščita intelektualne lastnine. Hkrati pa je Slovenija v letu 2010 po teh podatkih zabeležila precejšnjo rast prihodkov od patentov iz tujine (13,9 odstotka). Visoko rast so analitiki na evropski komisiji ugotovili na področju razvoja znamk (za 46 odstotka) in dizajna na ravni skupnosti (18,6 odstotka). Večji padec je Slovenija lani imela pri izdatkih za inovacije, ki ne temeljijo na raziskavah in razvoju (za 8,4 odstotka).

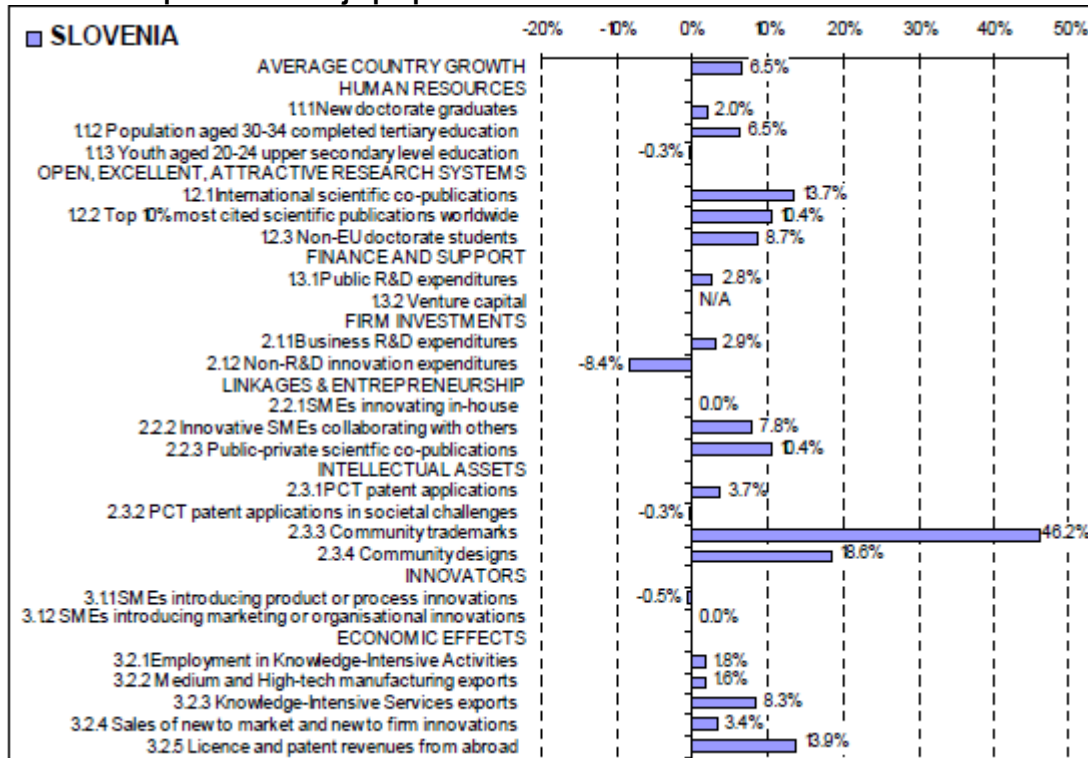
Graf 2: Uspešnost Slovenije glede na povprečje EU (povprečje EU = 100)

Indicator values relative to the EU27 (EU27=100).

Vir Evropska komisija

Graf 3: Rast/padeč Slovenije po posameznih kazalnikih

Vir: Evropska komisija

Koristne informacije:

- Sklepi voditeljev na vrhu EU o energiji in inovacijah:
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/SL/ec/119190.pdf
- Povzetek poročila o inovativnosti držav članic v letu 2010:
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index_en.htm
- Spletna stran s poročilom o inovativnosti v letu 2010:
<http://www.proinno-europe.eu/inno-metrics/page/innovation-union-scoreboard-2010>

Pripravila:
Darja Kocbek